

Konklusionsreferat fra

Møde i Det Sydslesvigske Samråd

Mandag den 2. december 2019 kl. 18.30 på Flensborghus

- Til stede:**
- Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig (DCB)**
v/ Christian Jürgensen, Bjarne Truelsen og Jens M. Henriksen
 - Dansk Kirke i Sydslesvig (DKS)**
v/ Hasse Neldeberg Jørgensen, Jochen Arndt, og Jytte Nickelsen
 - Dansk Skoleforening for Sydslesvig (Skolef.)**
v/ Birgit Jürgensen-Schumacher, Udo Jessen og Lars Kofoed-Jensen
 - Dansk Sundhedstjeneste for Sydslesvig (DS)**
v/ Randi Kuhnt, Tinne Virgils og Tom Petersen
 - Friisk Foriining (Friiske)**
v/ Bahne Bahnsen
 - Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger (SdU)**
v/ Kirstin Asmussen, Ronni Grünwald og Anders Kring
 - Sydslesvigsk Forening (SSF)**
v/ Gitte Hougaard-Werner, Steen Schröder og Jens A. Christiansen (sekretær)
 - De Tilsluttede Foreninger (De tilsluttede)**
v/ Kirsten la Cour
 - Sydslesvigsk Vælgerforening (SSW)**
v/ Flemming Meyer, Rüdiger Schulze og Martin Lorenzen
 - Grænseforeningen (GF)**
v/ Jens Andresen og Knud-Erik Therkelsen
 - Dansk Generalkonsulat**
v/ Kim Andersen
- Afbud:** Ilwe Boysen (Friiske) og Horst Schneider (De tilsluttede)
- Referent:** JAC/Tine Andresen

Dagsorden:

1. Valg af ordstyrer
2. Godkendelse af konklusionsreferat fra den 30. september 2019
3. Fastlæggelse af den endelige dagsorden
4. Meddelelser
5. Valg af Samrådets næstformand v/Christian Jürgensen
6. Skoleforeningens undersøgelse v/Skoleforeningen
7. Orientering om SSWs drøftelser om en mulig deltagelse til forbundsdaysvalget v/SSW
8. Sydslesvig-/ungdomskonferencen. Evaluering og konferencen frem over v/SdU
9. Grænseforeningens jubilæumsbog. Præsentation v/ Grænseforeningen
10. Spørgetid
11. Eventuelt

Formand Christian Jürgensen åbner mødet, og hilser især de nye medlemmer – Tinne Virgils (DS), Horst Schneider (De tilsluttede) og Steen Schröder (SSF) – velkommen til Samrådet.

1. Valg af ordstyrer

Christian Jürgensen vælges som ordstyrer.

2. Godkendelse af konklusionsreferat fra den 30. september 2019

Konklusionsreferatet godkendes.

3. Fastlæggelse af den endelige dagsorden

Dagsordenen følges.

4. Meddelelser

SSF, Gitte Hougaard-Werner:

- SSF har valgt hende som ny formand på Landsmødet den 9. november, derfor er hun rykket op som SSFs 1. repræsentant i Samrådet. Samtidig er Steen Schröder på hovedstyrelsesmødet den 19. november blevet valgt som SSFs 2. repræsentant i Samrådet.
- Tak til Grænseforeningen for en glimrende Folketingstur.
- SSF er begyndt allerede nu at invitere til årsmøderne 2020, da man gerne vil have så mange til Sydslesvig som muligt.
- 2020-kalender på præsidiets og på SSFs hjemmeside.
- SSF har ansat en ny kommunikationschef med start den 1. februar 2020.

SSF, Jens A. Christiansen:

- Med hensyn til ansøgningen til UNESCO Immateriel Kulturarv (Samlivet mellem mindretal og flertal i grænselandet) er man ved at være nået til vejs ende. Der vil i den nærmeste fremtid komme henvendelser til de andre organisationer med bøn om underskrift af støtteerklæringer. Der er også blevet produceret en video til selve ansøgningen. Man satser på at aflevere ansøgningen officielt i marts 2020.
- Der har været møde i Mindretalsrådet i slutningen af november, hvor man blev præsenteret for vandredstillingen, der bliver støttet af Forbundsregeringen. Det er en udstilling, der kort beskriver de fire mindretal plus mindretalssproget plattysk. Det er meningen, at udstillingen skal vandre rundt i de forskellige tyske delstater for at sprede kendskabet til mindretallene og plattysk. Man er også blevet enig om, at man

vil støtte en sag der bliver behandlet i regi af International Labour Organisation (ILO), som er underlagt FN. Sagen handler om at mindretallene understøtter, at Tyskland underskriver en konvention, der skal beskytte indigene folk (urfolk eller oprindelige folk). Man vil gerne vise sig solidarisk.

- Møde i Europæisk Dialogforum i Strasbourg i regi af FUEN med besøg af medlemmer af parlamentet. Emnerne var bl.a. støtte og synlighed af grænselandet, som f.eks. med ansøgningen til UNESCO (immateriel kulturarv). Man blev også præsenteret for 9 konkrete forslag som opfølgning på Minority Safepack Initiative som FUEN vil aflevere i januar til den nye kommission. Det går bl.a. ud på at man anerkender ligestilling af mindretallene i forhold til sprog, kultur og uddannelse, og at man fremhæver behovet for at samarbejdet mellem mindretal og flertal i de forskellige europæiske regioner bør styrkes, og at mindretallene yderligere inddrages i den almindelige politiske udvikling. De 9 forslag er ikke officielle endnu. Proceduren er ændret til at kommissionen nu har 6 måneder i stedet for 3 til at gå i dybden med ansøgningen. Der var også fokus på, hvor vidt man kan sikre, at Københavns-kriterierne, som i sin tid var udgangspunkt for udvidelsen af EU stadigvæk overholdes, når et land er blevet medlem. FUEN arbejder på at arrangere et par møder i de forskellige medlemslande for at præsentere dette emnekatalog. Det danske og det tyske mindretal vil selvfølgelig være behjælpelig med det.

DCB, Bjarne Truelsen:

- Biblioteket havde i februar besluttet, at der skulle udarbejdes en miljøpolitik. Der er nu – i samarbejde med medarbejdere og brugere – blevet formuleret et papir med 16 tiltag som er blevet inddelt i 4 overgrupper: genbrug & bæredygtighed, formidling af muligheder for klimabevidst adfærd, klimatiltag i det daglige og løbende opmærksomhed på forbedringsmuligheder. Hvis andre institutioner og organisationer er interesseret i at få ideer eller at være med i det, så er man velkommen til at kontakte Jens M. Henriksen.

GF, Jens Andresen:

- Lige efter nytår starter festlighederne i forbindelse med jubilæumsåret som f.eks. festforestillingen den 10. januar, men der er også en gudstjeneste den 12. januar i Københavns Domkirke. Her vil der også blive udsendt invitationer til.
- Til højskolekurset – ”Minority Changemaker” – er der indtil videre 16 tilmeldinger. Der er kun 3 fra Sydslesvig. Selvom det allerede ser lovende ud, så håber man på flere tilmeldinger.

SSW, Flemming Meyer:

- I den følgende uge er der landdagsuge, og SSW har børnehaveloven på dagsordenen. Samrådet er allerede på et tidligere tidspunkt blevet informeret om, at der var problemer i forhold til Skoleforeningen og børnehaveloven. Der har været mange møder og forhandlinger, og det er næsten lykkedes at få alle problemfelter ryddet af vejen. Der er dog nogle spørgsmål, der ikke er løst endnu, og det er vedrørende uddannelsen af vores assistenter. Men også der ser det ud til, at der findes en løsning. Vi har fået 5 år dispensation, og i de 5 år finder vi en løsning. SSW har før været kritisk over for børnehaveloven, men har nu stemt for den, da man efter en 2-dages høring har tilgodeset en stor del af de ændringer, som SSW gik ind for. Så der er nu helt klart sket en forbedring af loven. Man har f.eks. også opnået, at der kommer en organisation udefra, der løbende evaluerer loven med henblik på forbedringer.

- Manfred Kühl, som er afgået ved døden, har været SSWs stedfortræder i styrelsen for grænseregionen. Her har Sybilla Lena Nitsch nu overtaget posten.

5. Valg af Samrådets næstformand

Da Jon Hardon Hansen ikke længere er SSFs formand, er han også trådt tilbage som Samrådets næstformand. Christian Jürgensen siger mange tak for det gode samarbejde med Jon og opfordrer samtidig forsamlingen til at komme med forslag til, hvem der kunne overtage posten. DS v/Tom Petersen foreslår Sundhedstjenestens formand Randi Kuhnt. Der kommer ikke flere forslag, og Randi Kuhnt vælges til ny næstformand uden modstemmer.

Konklusion:

- **Randi Kuhnt er valgt til Samrådets nye næstformand for et år. Det næste regulære valg finder sted i 2021.**

6. Skoleforeningens undersøgelse

Skolef., Lars Kofoed-Jensen forklarer, at fortsættelsen på historien er et ekstraordinært fællesrådsmøde onsdag den 4. december, hvor rapporten fra Moes-Bjerre skal godkendes. Man regner også med, at Moes-Bjerre vil kommentere nogle af de ting, der har været i medierne. Ellers er der ikke så meget nyt endnu, men Samrådets medlemmer opfordres til at spørge ind til og kommentere sagen.

SSF, Jens A. Christiansen gør opmærksom på, at Skoleforeningens udfordring er en udfordring hele det danske mindretal står over for. Han appellerer desuden til, at når der skal træffes beslutninger, der ikke er så behagelige, at mindretallet så står sammen og at Skoleforeningen søger dialogen med de andre organisationer, da det berører fundamentet for hele mindretallet.

Friiske, Bahne Bahnsen advarer – med baggrund i de erfaringer, han selv har gjort i sin tid som lærer i Danmark – mod hetz mod lærerne. En nedgørelse af lærernes arbejde gavner ikke.

Skolef., Udo Jessen minder om, at det gode ry vores skoler har, har vi på grund af de engagerede medarbejdere vi har i Skoleforeningen. Vi værdsætter lærernes arbejde.

DS, Randi Kuhnt håber, at Skoleforeningen finder en løsning, hvor lærerne også bliver set.

Konklusion:

- **Samrådet er enig om, at man ikke misunder Skoleforeningen i den nuværende situation. Samtidig er man meget opmærksom på, at det er en sag, der berører hele mindretallet. Samrådet følte sig godt informeret og havde derfor ikke yderligere spørgsmål.**

7. Orientering om SSWs drøftelser om en mulig deltagelse til forbundsdagsvalget

Til punktet foreligger et notat. SSW minder om, at partiet tilbage i 1949 havde en plads i Forbundsdagen, men at det kun var en engangsforestilling. Man prøvede igen, men man blev hurtigt enig om, at det var spild af ressourcer, da der ikke var en chance for at vinde et mandat igen. Først i 80'erne kunne man se, at der kunne være en chance for det igen, men dengang var der ikke flertal for en deltagelse. I 2009 besluttede man derfor, at nu skulle den diskussion stoppe – indtil Landsstyrelsen eller to amtsstyrelser ønskede at få det på

dagsordenen igen. Nu har tiden ændret sig, og SSW bliver faktisk spurgt om, hvorfor man ikke kan stemme på SSW til EU-parlamentet eller til Forbundsagen. Og det er farligt for SSW, fordi partiet ikke eksisterer medialt. Det er grunden til, at diskussion nu er blusset op igen. Man er klar over, at der er fordele og ulemper forbundet med en deltagelse.

Man har brug for Samrådets tilbagemelding, da SSW aldrig ville kandidere, hvis ikke hele mindretallet står bag den beslutning. Hvis man kandiderer, kan spærregrænsen på 5% igen blive et emne. Et emne, der igen kan føre til at folk brokker sig. Derfor vil man også få brug for juridisk opbakning. Den klage, som Junge Union kom med for et par år siden, har dog ført til, at SSW juridisk set står stærk. Men et afgørende argument er også, at SSW er det danske og det frisiske mindretals politiske parti og har den fulde opbakning fra disse mindretals medlemmer. Mindretalsrådet bifalder SSWs deltagelse, da det ville være en fordel for alle fire mindretal i Tyskland, hvis SSW fik et mandat i Forbundsagen. Selve arbejdet i Mindretalsrådet vil ikke blive berørt af det. Det arbejde vil fortsætte som hidtil.

SSW vil i den nærmeste fremtid gennemføre fire regionalkonferencer og gennemføre prøveafstemninger blandt medlemmerne. Man er desuden forberedt på et tidligt valg.

De tilsluttede, Kirsten la Cour roser SSWs oplæg og tilbyder at organisere en ungdomsdebat med Lukas Lausen eller lignende.

SSF, Gitte Hougaard-Werner tilbyder at tage emnet op i SSFs Hovedstyrelse.

Konklusion:

- **De andre organisationer tager spørgsmålet op i deres bagland og beretter løbende om stemningen dér til SSW.**

8. Sydslesvig-/ungdomskonferencen. Evaluering og konferencen fremover

SdU som organisator arbejdede sammen med Skoleforeningen om konferencen, og man er godt tilfreds med hele forløbet og med de unges bidrag, som man kan følge op på i det udleverede hæfte "Fremtidsfabrikken – Produkt: Se hvad de unge tænker om Sydslesvig". Selvom der muligvis ikke er kommet så meget nyt frem, så gør det ikke noget. Alene det, at de unge har beskæftiget sig med Sydslesvig/med mindretallet som sådan, er enormt vigtigt. Også stedet for konferencen (biblioteket) var man godt tilfreds med. Her ser man også en fordel i forhold til et stort deltagerantal. Der var eksempelvis 140 deltagere denne gang.

Det er vigtigt fortsat at stikke fingeren i jorden i skolerne. Det er der, man får fat i de unge. Jo længere man kommer væk fra skolerne, jo mere ligegyldig bliver de unges forhold til mindretallet. Her er SdUs, Skoleforeningens og Grænseforeningens samarbejde omkring "Sydslesvig Crew" på fællesskolerne er et godt initiativ.

Man vil gerne gentage konferencen for unge hvert år eller hvert andet år. Samtidig skal man tænke over et koncept, der bringer de unge og de ældre sammen i én konference. Konceptet kan måske også kopieres til en almindelig Sydslesvigkonference.

Konklusion:

- **Alle organisationer prøver at tage de "3 GODE RÅD" fra hæftet til sig og med i det daglige arbejde. Organisationerne melder tilbage til SdU og til Samrådet om ca. et år, hvad man har fået ud af det.**
- **SSW ønsker sig en klar tilbagemelding fra Skoleforeningen, hvad der er tilladt at gøre for partiet i forhold til skolerne.**

9. Grænseforeningens jubilæumsbog. Præsentation.

Axel Johnsens bog "Grænsen, folket og staten" er Grænseforeningens jubilæumsbog, der kan købes i boghandelen. Forfatterens tilgang har været kritisk, hvilket man i Grænseforeningen er godt tilfreds med. Man ville netop ikke have et bestillingsarbejde.

I bogen bliver de sidste 50 år vurderet en ekstra gang. Og man kan se, at forandringerne i verden har ført til en forandring i foreningen. Foreningens virke og holdninger til nogle spørgsmål har forandret sig gennem tiden.

Samrådets medlemmer får et eksemplar hver som gave.

10. Spørgetid

Flensborg Avis, Jørgen Møllekær spørger ind til status på strukturundersøgelsen og det status-notat, der skulle forelægges Samrådet i december 2019.

Det blev besluttet, at der skulle fremlægges/orienteres om status på, hvordan arbejdet går og hvilke modeller eller tiltag på effektivisering man ser i kredsen af forvaltningschefer med et forslag om, at man i det nye år kommer med en helt konkret status. Det er ikke blevet forsinket, men man har valgt at tage diskussionen med under det lukkede møde for at kunne diskutere det fordomsfrit. Fremgangsmåden blev foreslået i en dagsorden, som er blevet accepteret.

11. Eventuelt

Der er ingen kommentarer under eventuelt.

16.12.2019

JAC/ta